

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Інститут мистецтв
КАФЕДРА ІНСТРУМЕНТАЛЬНО-ВИКОНАВСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

О.Б. Жильцов
2018 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФОРТЕПІАНО

для студентів
Спеціальності 025 «Музичне мистецтво»
Освітнього рівня: другого (магістерського)
Освітньої програми
025.00.02 Сольний спів

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Ідентифікаційний код 02136554 Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма № <u>4086/18</u>	
<u>Жильцов</u> (підпис)	(прізвище, ініціали)
« <u> </u> »	20 <u>18</u> р.

Київ – 2018

Розробник:

Беренбейн Інеса Самійлівна, доцент кафедри інструментально-виконавської майстерності Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладачі: **Соболь Н.В.** старший викладач, **аненко А.Р.** доцент; **Тітович В.І.** доцент, **Куришев Є.В.** доцент, **Каблова Т.Б.** доц., **Бутенко Т.М.** викладач, **Беренбейн І.С.** доцент, професор кафедри інструментально-виконавської майстерності Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри інструментально-виконавської майстерності

Протокол від 05.08 2018 року № 10

Завідувач кафедри _____ (Т. Б. Каблова)
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи)

025.00.02 Сольний спів

(назва освітньої програми)

6.08.2018 р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми

(керівник проектної групи) _____ (О. М.Олексюк)
(підпис)

на 20__/___ Робочу програму перевірено

____.____.2018 р.

Заступник директора _____ (А.О. Таранник)
(підпис)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПБ)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФОРТЕПІАНО»

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання – денна	
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	3/ 90	
Курс	I	
Семестр	1	2
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	
Обсяг кредитів	2	1
Обсяг годин, в тому числі:	60	30
аудиторні	18	14
модульний контроль	4	2
семестровий контроль	16	14
самостійна робота	22	-
форми семестрового контролю	-	екзамен

2. Мета курсу полягає у формуванні професійних інструментально-виконавських навичок гри на фортепіано майбутніх висококваліфікованих виконавців-вокалістів, спираючись на досвід фортепіанної педагогіки, світової композиторської практики, музичної виконавської культури.

Основні завдання навчального курсу:

1. Формування творчо-самостійного ставлення до процесу засвоєння нотних текстів різної стильової направленості, як сольного так і ансамблевого складу.
2. Оволодіння широким спектром методів та форм роботи над сольним вокальним репертуаром за допомогою фортепіано в інтегративній єдності теоретичного і практичного компонентів.
3. Формування дослідницьких якостей і вмінь опрацьовувати музичний репертуар різних жанрів для презентацій творчих проєктів, що охоплюють суміжні галузі мистецтв.
4. Засвоєння принципів свідомого самовдосконалення та наступності навчання для розширення просвітницької діяльності в галузі музичної культури.

Форма роботи – практичні заняття, самостійна робота студентів, консультації викладача.

Засоби навчання – аудіо, відеоматеріали, інтернетресурси, навчальні та методичні посібники, фаховий нотний матеріал, дослідницька література.

Формою контролю знань та вмінь студентів є модульний контроль, екзамен (2 семестр).

Завдання навчальної дисципліни – виховання загальних, фахових та спеціальних компетентностей студента, зокрема:

Загальні:

інтегральна (інтегративне засвоєння знань та формування відповідних умінь з різних фахових та суміжних дисциплін, що сприяє послідовному, розгорнутому в часі процесу професійного становлення студента, розкриття його творчої особистості, розвитку його музичних, виконавських та просвітницьких здібностей в їх взаємодії.);

комунікативна (здатність до міжособистісного спілкування, емоційної стабільності, толерантності, здатність працювати у команді, вільне володіння українською мовою, здатність до професійного спілкування іноземною мовою);

самоосвітня (здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку; спрямованість на розкриття особистісного творчого потенціалу, самореалізацію);

інформаційна (здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел, необхідної для навчальної і педагогічної діяльності, здатність до ефективного використання інформаційних технологій у соціальній та професійній діяльності);

Фахові:

музично-теоретична (здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій, історичних та культурологічних процесів розвитку музичного мистецтва у музикознавчій, виконавській та педагогічній діяльності);

музично-інформаційна і технологічна (здатність до самостійного пошуку музичного матеріалу в мережі Інтернет, репертуарних збірках, навчально-методичних посібниках).

Спеціальні:

інструментально-виконавська (здатність здійснювати виконавську діяльність на базі професійних знань та навичок гри на музичному інструменті, досвіду камерно-ансамблевої гри);

концертно-сценічна (здатність до просвітницької та концертно-виконавської діяльності в умовах публічного виступу);

3.Програмні результати навчання

– Здатність до міжособистісного спілкування, емоційної стабільності, толерантності. Здатність працювати в команді (музично-творчому колективі). Вільне володіння українською мовою відповідно до норм культури мовлення, основами спілкування іноземними мовами;

– Володіння методами та навичками сольного виконання, акомпанементу та камерно-ансамблевої гри, репетиційної роботи та концертних виступів.

–Здатність застосовувати теоретичні знання та навички в процесі педагогічної діяльності, використовувати базові методи та прийоми викладання гри на інструменті.

- Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

- гідно володіти музичним інструментом, уміти використовувати його у роботі з камерно-вокальним, оперним, фольклорним, естрадним репертуаром; мати навички читання нот з аркуша, транспонування, добору музики на слух; володіти методами навчання гри на музичних інструментах;

- мати ціннісно зорієнтовану позицію; загальнокультурну ерудицію, світогляд; розуміти сутність і соціальну значущість майбутньої професії; бути здатним до збереження і розвитку національних духовних традицій;

- уміти опрацьовувати різні інформресурси, володіти дослідницькими методами аналізу вербальних, нотних, аудіо- та відео- матеріалів для використання у професійній діяльності;

- бути готовим до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку; спрямовувати свої вміння на розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізацію у фаховій діяльності; прагнути до особистісно-професійного лідерства та успіху.

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Фортепіано»

I курс

№ з/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин						
		Разом	Аудиторні заняття	Лабораторні заняття	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Семестровий контроль	Модульний контроль
Змістовий модуль 1. Створення виконавської моделі творів екзаменаційної програми								
1.1	Осміслене, стилістично відповідне прочитання авторського тексту	18	8	8		10		
1.2	Кореляція меж інтерпретаційної свободи у створенні виконавської моделі творів	22	10	10		12		
	Модульний контроль	4						4
	Семестровий контроль	16					16	
	Разом	60	18	18		22	16	4
Змістовий модуль 2. Сценічно-концертна апробація виконавської моделі творів								
2.1	Художня інтерпретація музичних творів в аудиторних формах звітності	7	7	7				
2.2	Виконавська реалізація власної художньої концептуально-інтерпретаційної моделі фортепіанних творів	7	7	7				
	Модульний контроль	2						2
	Семестровий контроль	14					14	
	Разом	30	14	14		-	14	2
	Разом за навчальним планом I курсу	90	32	32		22	30	6

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1

Створення виконавської моделі творів екзаменаційної програми

1.1. Осмислене, стилістично відповідне прочитання авторського тексту (8 годин)

З'ясування стилістичних ознак обраних музичних творів (композиційні, гармонічні, фактурні, метро-ритмічні, динамічні особливості). Піаністичні засоби відтворення авторського тексту. Винайдення зручної аплікатури. Винайдення та застосування відповідної артикуляції, штрихової техніки, педалізації.

Основні поняття теми: засоби відтворення авторського тексту; фактура музичного твору; аплікатура та артикуляція; педалізація.

Основна література: 1.1, 1.3, 1.4, 1.6.

Додаткова література: 2.1, 2.3, 2.4, 2.7, 2.10.

6.1. Кореляція меж інтерпретаційної свободи у створенні виконавської моделі творів (10 годин)

Аналіз різних редакцій обраних фортепіанних творів, порівняння їх з *urtext*ом. Узагальнення власного художнього досвіду у виконанні творів різних музичних форм стильових напрямків. Аналіз різних інтерпретацій. З'ясування тембро – динамічних ознак музичної палітри. Музично-драматургічне розкриття ідеї творів.

Основні поняття теми: художньо-виконавський досвід; музична драматургія; музична палітра; структура музичних творів; художній образ; драматургічна ідея.

Основна література: 1.4, 1.5, 1.6.

Додаткова література: 2.3, 2.4, 2.6, 2.7, 2.10

Змістовий модуль 2

Сценічно-концертна апробація виконавської моделі творів

2.1. Художня інтерпретація музичних творів в аудиторних формах звітності (7 годин)

Драматургія музичних творів у контексті часового простору. Інтерпретаційна модель музичних творів (власний виконавський проект). Засоби художнього відтворення музики у фортепіанному мистецтві. Утворення музичних образів відповідно до стилю. Індивідуальний стиль піаніста та виконавський артистизм.

Основні поняття теми: часовий простір; модель музичних творів; стиль та артистизм.

Основна література: 1.1, 1.5, 1.6.

Додаткова література: 2.1, 2.3, 2.4, 2.6, 2.8.

2.2. Виконавська реалізація власної художньої концептуально-інтерпретаційної моделі фортепіанних творів (7 годин)

Художньо-виконавська образність та стилістична достовірність інтерпретаційної моделі музичних творів. Поліваріантність фортепіанної інтерпретації. Удосконалення технічних прийомів відповідно до художнього задуму. Відпрацювання варіантів педалізації та оркестрального урізноманітнення звучання фортепіанних творів. Удосконалення змістовного та виразного виконання. Цілісне усвідомлення твору при реалізації виконавських завдань. Співставлення результатів діяльності з художньою концептуально-інтерпретаційною моделлю фортепіанних творів.

Основні поняття теми: поліваріантність інтерпретації; оркестральні прийоми; фортепіанна музична палітра; концептуально-інтерпретаційна модель фортепіанних творів.

Основна література: 1.1, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6.

Додаткова література: 2.3, 2.4, 2.7, 2.10.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування	1	18	18	14	14
Лабораторна робота	10	18	180	14	140
Контрольне модульне прослуховування	25	1	25	1	25
Самостійна робота	5	1	5	1	5
Разом	-	-	228	-	184
Максимальна кількість балів:	412				
Розрахунок коефіцієнта:	Усього за період роботи до екзамену 412 бали (що прирівнюється до 60 балів з урахуванням коефіцієнта – 6,8) .				

6.2. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

IV курс

№	Зміст завдання	К-сть годин	Література	Академічний контроль	Бали
1.	Осміслене, стилістично відповідне прочитання авторського тексту	10	Нотна література	Прослуховування	5
2.	Кореляція меж інтерпретаційної свободи у створенні виконавської моделі творів	12	Нотна література	Прослуховування	5
усього		22			10

6.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

№	Модульна контрольна робота 1	Критерії оцінювання		Бали
1.	<i>Практичне виконання: поліфонічного твору та ліричної п'єси.</i>	своєчасність виконання	1	5
		повний обсяг виконання	1	
		якість виконання	1	
		креативний підхід	1	
		ініціативність	1	
2.	<i>Прослуховування під час: роботи в класі і дотримання основних етапів роботи над поліфонічною технікою та кантиленою.</i>			8
3.	<i>Формування навичок виконання legato в поліфонічних та кантиленних творах.</i>			6
4.	<i>Взаємозв'язок технічних і художньо-музичних завдань</i>			6

Максимальна кількість балів				25
№	Модульна контрольна робота 2	Критерії оцінювання		Бали
1.	<i>Практичне виконання творів, що передбачено індивідуальним робочим планом студента: поліфонічний твір або твір великої форми та п'єса.</i>	своєчасність виконання	1	5
		повний обсяг виконання	1	
		якість виконання	1	
		креативний підхід	1	
		ініціативність	1	
5.	<i>Відкрите прослуховування (екзамен) вільне володіння музичними творами у процесі публічного виступу</i>			5
6.	<i>Володіння навичками поліфонічного мислення, тембрової драматургії та концептуального мислення у взаємодії з виконавським артистизмом.</i>			5
7.	<i>Опанування драматургією фортепіанної мініатюри і навичками характерного мислення у творах малої форми.</i>			5
8.	<i>Реалізації виконавського задуму інтерпретації музичних творів</i>			5
Максимальна кількість балів				25

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання:

Екзамен – виконання поліфонічного твору або твору великої форми та п'єси.

6.5. Шкала відповідності оцінок.

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100 - 90
Дуже добре	82 – 89
Добре	75 - 81
Задовільно	69 – 74
Достатньо	60 - 68
Незадовільно	0 - 59

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

«ФОРТЕШАНО»

I курс: усього – 90 год., лабораторних – 32 год., самостійна робота – 22 год., семестровий контроль – 30, модульний контроль – 6 год.

Рік навчання	I			
Модулі	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II	
Назва модуля	Створення виконавської моделі творів екзаменаційної програми		Сценічно-концертна апробація виконавської моделі творів	
Кількість балів за модуль	<i>228 балів</i>		<i>184 бали</i>	
Заняття	1-8	9-18	1-7	8-14
Лекційні				
Семінари				
Практичні	8	<i>10</i>	7	7
Назва навчального модуля (практичне заняття)	Тема 1.1. Осмілене, стилістично відповідне прочитання авторського тексту (1 бал – відвідування, 10 – за роботу під час заняття, разом - 88)	Тема 1.2. Кореляція меж інтерпретаційної свободи у створенні виконавської моделі творів (1 бал – відвідування, 10 – за роботу під час заняття, разом – 110)	Тема 2.1. Художня інтерпретація музичних творів в аудиторних формах звітності (1 бал – відвідування, 10 – за роботу під час заняття, разом – 77)	Тема 2.2. Виконавська реалізація власної художньої концептуально- інтерпретаційної моделі фортепіанних творів (1 балів – відвідування, 10 – за роботу під час заняття, разом – 77)
Самостійна робота та кількість балів	56.	56.		
Види поточного контролю та кількість балів	Модульна контрольна робота 25		Модульна контрольна робота 25	
Всього без урахування коефіцієнту –412, Коефіцієнт – 6,8 екзамен -40 б.				

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

- 1.1. Алексеев А. Д. Методика обучения игре на фортепиано /А.Алексеев. – М.: Музыка, 1978. – 287 с. (В бібліотеці Інституту мистецтв університету імені Бориса Грінченка є 2 екземпляри);
- 1.2. Арчажникова Л. Г. Профессия – учитель музыки / Л.Арчажникова. – М.: Музыка, 1994. – 111 с. (В бібліотеці Інституту мистецтв є 4 екземпляри);
- 1.3. Баренбойм Л. А. Путь к музицированию. – 2-е изд./ Л.Баренбойм – Л.: Сов. композитор, 1973. – 270 с. (В бібліотеці Інституту мистецтв є 1 екземпляр);
- 1.4. Выготский Л. С. Психология искусства/ Л.Выготский. – М: Искусство, 1963. – 576 с. (В бібліотеці Інституту мистецтв є 1 екземпляр);
- 1.5. Курышев Е. В. Исполнительская практика как форма профессиональной подготовки учителя музыки / Е.Курышев. – К.: КГПИ, 1989. – 75 с. (В бібліотеці Інституту мистецтв є 1 екземпляр);
- 1.6. Нейгауз Г.Г. Об искусстве фортепианной игры : Записки педагога. 5-е изд. / Г.Нейгауз . – М.:, Музыка, 1988 . – 240 с. ((В бібліотеці Інституту мистецтв є 5 екземплярів).

Додаткова література

- 2.1. Воробкевич Т.П. Методика викладання гри на фортепіано / Т.Воробкевич. . – Львів : ЛДМА, 2001 . – 244 с.
- 2.2. Гат Й. Техника фортепианной игры / Йозеф Гат. – М. – Будапешт, 1967. – 244 с.
- 2.3. Кашкадамова Н.Б. Мистецтво виконання музики на клавішно-струнних інструментах : Навч. Посібник / Н.Кашкадамова . – Тернопіль : СМП «Астон», 1998 . – 240 с.
- 2.4.Київська фортепіанна школа. Імена та часи: монографія/ авт. Проекту Т.О.Рощина; авт.-упоряд. Т.О.Рощина, О.В.Ринденко.- К.: НМАУ ім. П.І.Чайковського, 2013.- 630 с.
- 2.5. Маккиннон Л. Игра наизусть / Л. Маккиннон. – Л.: Музыка, 1967. – 143 с.
- 2.6. Мартинсен К. А. Индивидуальная фортепианная техника (на основе звукотворческой воли)/ Карл Адольф Мартинсен; [пер. с нем. В. Л. Михелис]; ред. Г. М. Когана. – М.: Музыка. 1966. – 217 с.
- 2.7. Мартинсен К. А. Методика индивидуального преподавания игры на фортепиано / Карл Адольф Мартинсен; [пер. с нем. В. Л. Михелис]; ред. Л. И. Ройзмана. – М.: Музыка, 1977. – 127 с.

- 2.8. Падалка Г. М. Педагогіка мистецтва. Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін. – К.: Освіта України, 2008. – 274 с.
- 2.9. Рейковский Я. Экспериментальная психология эмоций / Я. Рейковский; [пер. с польск., вступ. ст. В.Н. Вилюнаса]. – М.: Прогресс, 1979. – 391 с.
- 2.10. Савшинский С. И. Пианист и его работа / Самарий Ильич Савшинский. – Л.: Музыка, 1964. – 185 с.
- 2.11. Савшинский С. И. Работа пианиста над музыкальным произведением / Самарий Ильич Савшинский. – Л.: Музыка, 1964. – 187 с.
- 2.12. Савшинский С. И. Работа пианиста над техникой / Самарий Ильич Савшинский. – Л.: Музыка, 1964. – 106 с.
- 2.13. Савшинский С. И. Режим и гигиена работы пианиста / Самарий Ильич Савшинский. – Л.: Сов. Композитор, 1963. – 119 с.

Орієнтовний репертуар

Поліфонія

Бах І.	ХТК, Маленькі прелюдії і фуги. Французські сюїти. Інвенції та симфонії. Клавірні сюїти.
Бах К.Ф.	Рондо з сюїти сі мінор
Гендель Г.	Чакона Фа-мажор.
Кабалевський Д. Регер М. Скорик М.	Прелюдії та фуги. Фугетта тв.17. Прелюдії та фуги Соль-мажор, Мі-мінор, Ля-мажор.
Хіндеміт П. Шумейко В.	Фуга Фа-мажор. Прелюдія та фуга Соль-мажор.

Велика форма

Бетховен Л.	Сонати, Сонатини (за вибором). Рондо До-мажор.
Гайдн Й. Гендель Г. Глінка М.	Сонати (за вибором). Соната-фантазія До-мажор. Варіації на тему романсу Аляб`єва «Соловейко»,
Гріг Е. Клементі М.	Соната Мі-мінор. Сонати (за вибором)

Моцарт В.

Скарлатті Д.
Хачатурян А.
Чімароза Д.

Сонати (за вибором),

Сонати (за вибором).
Сонатина До-мажор.
Сонати (за вибором).

П'єси

Аренський А.
Бабаджанян А.
Бетховен Л.

Гершвін Дж.
Глінка М.
Гріг Е.
Дремлюга М.
Колеса М.
Косенко В.

Лисенко М.
Ліст Ф.

Мендельсон Ф.
Прокоф'єв С.

Равель М.
Рахманінов С.
Сасько Г.
Сен-Санс К.
Степовий М.
Фільд Дж.
Чайковський П.
Шопен Ф.

Шостакович Д.
Шуберт Ф.
Шуман Р.

Якушенко І.

Арабеска. Незабудка.
Елегія Соль-мінор.
Контрданси. Екосези.
Багателі.
Прелюдії (за вибором).
Баркарола.
Ліричні п'єси.
Прелюд Фа-дієз мажор.
Картини Гуцульщини.
24 дитячі п'єси для
фортепіано.
Експромти. Елегії. Вальси.
Втіха №4,5.
Ноктюрни Мі-мажор,
Ля-мажор.
Забутий вальс. Експромт.
Пісні без слів (за вибором).
Миттєвості тв. 22.
Сарказми тв. 17.
Павана.
Елегія. Прелюдії (за вибором).
Сюїта «Граю джаз» .
Карнавал тварин.
Маленька поема. Прелюд.
Ноктюрни .
Дитячий альбом (за вибором).
Ноктюрни. Вальси. Прелюдії.
Полонези (за вибором).
Прелюдії (за вибором).
Музичні моменти. Експромти.
Дитячі сцени. Альбом для
Юнацтва.
Джазовий альбом (за вибором)

Нотний матеріал

1. Барвінський В. Сонати. – К., 1990. – 64 с.
2. Барвінський В. Твори для фортепіано. Упорядник С. С. Павлишин. – К., 1988. – 158с.
3. Бах Й. С. Добре темперований клавір. 48 прелюдій та фуг. Том I. Редакція Б. Муджеліні. – К., 1973. – 125 с. Т. II – К., 1994. – 134 с.
4. Бах Й. С. Двоголосні інтенції. – К., 2004. – 31 с.
5. Бах Й. С. Маленькі прелюдії та фуги. – К., 1993. – 48 с.
6. Бетховен Л. Вибрані фортепіанні твори. – К., 1975. – 68 с.
7. Бетховен Л. П'єси для фортепіано. – К., 1993. – 79 с.
8. Бетховен Л. 32 сонати для фортепіано. Т.І. – Москва, 1989. – 303 с. Т. II. – 1991. – 344 с.
9. Бортнянський Д. Сонати. – Ленинград, 1989. – 27 с.
10. Виборні етюди російських композиторів. – К., 1987. – 134 с.
11. Гаврилин В. П'єси. Для фортепиано. Т.І. – Москва, 1996. – 44 с.
12. Гайдн Й. Сонати для фортепиано. – Москва, 2008. – 164 с.
13. Гедике А. Двенадцать мелодических этюдов. – Москва, 1999. – 45 с.
14. Глінка М. П'єси. – Ростов – на – Дону, 1998. – 72 с.
15. Гречанинов А. Детский альбом. Бусинки. – Москва, 1988. – 31 с.
16. Григ Э. Лирические пьесы. – Москва, 2006. – 202 с.
17. Гріг Е. Поетичні картинки для фортепіано. – К., 1967. – 18 с.
18. Кабалевський Д. Фортепианная музыка для детей и юношества. – Москва, 1974. – 28 с.
19. Клементі М. Сонатини. – К., 1993. – 23 с.
20. Косенко В. 24 дитячі п'єси для фортепіано. Редакція М. Б. Степаненка. – К., 1994. – 62 с.
21. Левченко Л. Музичне джерельце. Збірка музичних творів. Випуски 1,2,3,4. – Харків, 2004 р.
22. Лешгорн А. Этюды, соч. 65. – Москва, 2005. – 31 с.
23. Мошковский М. 15 Virtuozных этюдов, соч. 72. – Москва, 1994. – 23с.
24. Моцарт В. Избранные сонаты. Редакция К. Мартинсена, В. Вайсмана. – Ростов – на – Дону 1998. – 133 с.
25. Моцарт В. Три сонати для фортепіано. – К., 1993. – 32 с.
26. Популярні твори для фортепіано. Вип. 3. Укладач Б.Р. Верещагін. – К., 1977. – 39 с.
27. П'єси та ансамблі для фортепіано. Упорядник Ю.В. Доля. – К., 2005. – 31 с.
28. Сонатини для фортепіано. Для середніх класів ДМШ. Упорядкування Ю.В. Долі. – К., 2008. – 29 с.

29. Українська фортепіанна музика. Педагогічний репертуар для дітей та юнацтва. Навчальний посібник. Упорядники О.С. Завадська, О.С. Казачук. – К., 2006. – 162 с.
30. Фортепіано 5 клас. Перша частина Учбовий репертуар для дитячих музичних шкіл. Упорядник Б.О. Милич. – К., 1989. – 111 с.
31. Фортепіано 5 клас. Друга частина. Учбовий репертуар для дитячих музичних шкіл. Упорядник Б.О. Милич. – К., 1989. – 103 с.
32. Фортепіано 6 клас. Перша частина Учбовий репертуар для дитячих музичних шкіл. Упорядник Б.О. Милич. – К., 1988. – 103 с.
33. Фортепіано 6 клас. Друга частина Учбовий репертуар для дитячих музичних шкіл. Упорядник Б.О. Милич. – К., 1988. – 95 с.
34. Фортепіано 7 клас. Перша частина Учбовий репертуар для дитячих музичних шкіл. Упорядник Б.О. Милич. – К., 1989. – 119 с.
35. Фортепіано 7 клас. Друга частина Учбовий репертуар для дитячих музичних шкіл. Упорядник Б.О. Милич. – К., 1982. – 112 с.
36. Чайковський П. Дитячий альбом, тв. 39. – К., 1995. – 40 с.
37. Чайковский П. Времена года. – Москва. 1998. – 56 с.
38. Шопен Ф. Сім прелюдій. Для фортепіано. – К., 2003. – 8 с.
39. Шуман Р. Альбом для юнацтва. Редакція О.Б. Гольденвейзера. – К., 1993. – 36 с.
40. Щуровський Ю.С. Вибрані твори для фортепіано. – К., 1987. – 79 с.
41. Щуровський Ю.С. Калейдоскоп. Дитячі п'єси для фортепіано. – К., 1982. – 39 с.